

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту
протокол № 6 від "9" січня 2020 р.
Зав. кафедри _____ Ситник Н. С.
(підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИКОНАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МІСЦЕВІ ФІНАНСИ»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Фінанси, митна та податкова справа
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: бакалавр
форма навчання: денна

Укладач(і):

Ватаманюк-Зелінська Уляна Зеновіївна
професор кафедри фінансового менеджменту,
доктор економічних наук, доцент

Круглякова Віра Володимирівна
доцент кафедри фінансового менеджменту,
кандидат економічних наук

Завдання для самостійної роботи студента (СРС) з навчальної дисципліни мають таку структуру:

- РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА**
- РОЗДІЛ 2. ГРАФІК ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА**
- РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВИКОНАННЯ**
- РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ**

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Метою СРС є активізація засвоєних знань, розвиток умінь та набуття навичок з навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» для подальшого їх використання на практиці. При вивченні навчальної дисципліни самостійна робота здійснюється в основному в позааудиторний час.

Перший вид СРС реалізується у формі обов'язкових аудиторних занять та індивідуальних консультацій. У цьому випадку діяльність викладача носить спрямовуючий, консультативний і контролюючий характер.

Другий вид СРС – вивчення теоретичних і практичних питань з використанням навчально-методичної літератури, законодавчих, інструктивних та нормативних матеріалів в позаурочний час і своєчасне здавання викладачу виконаних завдань.

Позааудиторна робота включає наступні етапи:

- теоретичний, який передбачає самостійне опрацювання текстів лекцій, конспектування відповідного матеріалу тощо;
- науково-дослідний – підготовка та участь студентів у наукових семінарах, студентських конференціях, підготовка до виконання дипломного проекту.

СРС може носити пошуковий, дослідницький характер, що стимулює творчу наукову роботу.

При виконанні СРС необхідно дотримуватися наступних правил:

Виконання самостійної роботи студентами полягає у підготовці ними рефератів по заданій тематиці в обсязі 10-15 сторінок друкованого тексту. Це передбачає:

- самостійне вивчення окремих питань або розділів навчальної дисципліни;
- опрацювання рекомендованої літератури;
- аналіз явищ, ситуацій;
- побудова структурно-логічних схем, рисунків і т.п.

Вимоги щодо оформлення самостійної роботи студентами:

- перед виконанням СРС необхідно скласти план, або виконувати за планом, рекомендованим викладачем при цьому використовувати статистичні і звітні дані із заданих за 2-3 останні роки;
- оформлення має бути акуратним, без скорочень, друк тексту шрифтом Times New Roman №14, інтервал – полуторний, поля: праве – 3 см, ліве – 1,5 см, верхнє – 2 см, нижнє – 2 см;
- сторінки повинні бути пронумеровані в правому верхньому куті;
- необхідно в кінці роботи подати список використаної літератури (послідовність джерел – у порядку, якому вони використовуються в процесі відповідей на питання).

Перед виконанням теоретичного завдання рекомендується скласти його план або виконувати за планом, запропонованим викладачем. При цьому дозволяється використовувати інформацію з актуальних питань у фінансовій сфері, застосовуючи періодичні видання. Виконання всіх видів передбаченої цими вказівками самостійної роботи є необхідною передумовою для отримання заліку з навчальної дисципліни. Виконання самостійної роботи є необхідною передумовою для отримання екзаменаційної оцінки з навчальної дисципліни. Самостійна робота передбачає: написання пошукових або дослідницьких рефератів; підготовку презентацій; участь в науково-практичних заходах; публікацію результатів СРС.

Основна форма контролю СРС з навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» – перевірка отриманих знань студента шляхом усного або письмового опитування на семінарських заняттях.

РОЗДІЛ 2. ГРАФІК ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

№ розділу, теми	Назва розділу, теми	Кількість годин СРС	Форма контролю	Термін виконання СРС
1.	Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	2	СЗ, ПЗ, ЛЗ, залік по модулю,	1 тиждень
2.	Організація бюджетного процесу на місцевому рівні	2		2 тиждень
3.	Застосування ПЦМ у бюджетному процесі	2		3 тиждень
4.	Фінансово-матеріальна основа місцевого самоврядування	2		4 тиждень
5.	Доходи місцевих бюджетів	1		5 тиждень
6.	Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів	1		6 тиждень
7.	Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання	1		7 тиждень
8.	Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства	1		8 тиждень
9.	Управління фінансами і фінансовий контроль на місцевому рівні	1		9 тиждень
Разом годин самостійної роботи студента		13		

В залежності від особливостей дисципліни «Місцеві фінанси», характеру самостійної роботи встановлено такі форми контролю:

1. поточний контроль засвоєння матеріалу на семінарських заняттях на основі відповідей на питання та доповідей;
2. усна доповідь по питаннях, винесених на самостійне опрацювання.

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ВИКОНАННЯ

Студентам необхідно зосередити увагу на більш глибокому, аніж викладено в лекційному матеріалі, опрацюванні наведених питань в розрізі тем:

Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів

1. Історичний розвиток місцевого самоврядування.
2. Суб'єкти фінансових відносин та фінансові відносини у межах фінансової системи.
3. Вплив місцевих фінансів на економіку та соціальну сферу держави.

Тема 2. Організація бюджетного процесу на місцевому рівні

1. Учасники бюджетного процесу на місцевому рівні та їх повноваження.
2. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів за доходами і видатками
3. Проблеми становлення і розвитку місцевих фінансів в Україні.

Тема 3. Застосування ПЦМ у бюджетному процесі

1. Партисипативне управління як модель управління територіальними громадами.
2. Особливості формування та виконання бюджету об'єднаних територіальних громад.
3. Основні засади організації співпраці ОТГ

Тема 4. Фінансово-матеріальна основа місцевого самоврядування

1. Баланс фінансових ресурсів і витрат регіону.
2. Склад доходів місцевих бюджетів, що не підлягають перерозподілу через міжбюджетні трансферти.
3. Підвищення стійкості доходів місцевих бюджетів.
4. Управління комунальною власністю територіальних громад.

Тема 5. Доходи місцевих бюджетів

1. Виникнення та розвиток місцевого оподаткування.
2. Стан і недоліки місцевого оподаткування в Україні.
3. Суть комунального кредиту, причини існування, переваги у порівнянні з державним кредитом.
4. Досвід та проблеми розвитку муніципальних позик в Україні.

Тема 6. Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів

1. Роль видатків місцевих бюджетів в соціально-економічному розвитку територій.
2. Зарубіжний досвід фінансування видатків місцевих бюджетів.
3. Перспективи розвитку фінансування видатків місцевих бюджетів.

Тема 7. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання

1. Інструменти бюджетного регулювання у взаємовідносинах місцевих бюджетів з Державним бюджетом.
2. Вдосконалення організації міжбюджетних відносин у Бюджетному кодексі України.
3. Суперечності в побудові взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом.

Тема 8. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства

1. Інструменти бюджетного регулювання у взаємовідносинах місцевих бюджетів з Державним бюджетом.
2. Вдосконалення організації міжбюджетних відносин у Бюджетному кодексі України.
3. Суперечності в побудові взаємовідносин місцевих бюджетів з Державним бюджетом.

Тема 9. Управління фінансами і фінансовий контроль на місцевому рівні

1. Аудит як форма регіонального фінансового контролю.
2. Організаційна структура місцевих фінансових органів.
3. Особливості контролю фінансових органів за використанням грошових фондів, виділених на освіту, охорону здоров'я, культуру, місцевому господарству.

З метою засвоєння матеріалу студентам рекомендовано робити нотатки з використанням рекомендованої літератури:

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Європейська хартія місцевого самоврядування. Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 15.10.1985. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036
2. Закон України «Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування» від 15.07.1997 №452/97-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/452/97-вр>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами» URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1088-2017-%D0%BF21>.
4. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
5. Наказ Державної казначейської служби України від 29 квітня 2013 року № 68 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо переліку підтвердних документів для реєстрації бюджетних зобов'язань та проведення платежів» URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/DKU1283?an=6>
6. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Порядок організації роботи органів Державної казначейської служби України у процесі казначейського обслуговування державного та місцевих бюджетів за доходами та іншими надходженнями, затверджений наказом Державної казначейської служби України від 09.08.2013 № 128. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/dku1300?an=2093>
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 378 "Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ установах банків державного сектору». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2015-%D0%BF>
9. Закон України від 21.05.1997 №280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.
10. Закон України від 09.04.1999 №586-XIV «Про місцеві державні адміністрації» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002р. № 228 “Про затвердження Порядку складання, розгляду та затвердження, та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF>
12. Наказ Міністерства фінансів України 29.12.2002 № 1098 «Про затвердження правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-03>
13. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.12. 2010 р. № 1132. «Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів» – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/1132-2010-%D0%BF20>.
15. Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 № 11 «Про бюджетну класифікацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11/ed20181204/sp:side>
16. Наказ Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44 "Про затвердження Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів" URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12>
17. Наказ Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938 "Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12>
18. Наказ Міністерства фінансів України від 21.10.2013 № 885 «Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності про виконання державного та місцевих бюджетів в органах Державної казначейської служби України» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1915-13>
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 р. №618 «Про затвердження

формули розподілу обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/618-2015-%D0%BF>

20. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.02.2017 № 142-р. «Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки» URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D1%80>

Додаткова література

21. Конспект лекцій з дисципліни „Місцеві фінанси” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 072 “ Фінанси, банківська справа та страхування ” (Частина 1) / Укл. Н.Г. Фатюха – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. - 98с.

22. Конспект лекцій з дисципліни «Місцеві фінанси» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 072 - Фінанси, банківська справа та страхування І (Частина 2) / Укл. Н.Г. Фатюха – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018.-90с.

23. Андрейків Т.Я., Оліярник В.В. Бюджетна система: навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2016. 286 с.

24. Васильєва Н. В., Гринчук Н. М., Дерун Т. М., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцевий бюджет і фінансове забезпечення об’єднаної територіальної громади: навч. посіб./ [Н. В. Васильєва, Н. М. Гринчук, Т. М. Дерун, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] – К.: – 2017. – 119 с.

25. Казначейська система : навчальний посібник / [П.Ю. Буряк, У.З. Ватаманюк-Зелінська, Н.В. Шевчук, Ю.О. Голинський]. Львів : РВВ НЛТУ України. – 2014. – 236 с.

26. Казначейська система : підручник : для студентів ВНЗ / Віра Іванівна Стоян, Олександр Степанович Даневич, Михайло Йосипович Мац ; Терноп. нац. економ. ун-т. – 3-тє вид, змін. й допов. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 867 с.

27. Макрофінансове бюджетування : навчальний посібник / [У.З. Ватаманюк-Зелінська, Н.В. Шевчук]. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2015. – 216 с.

28. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навчальний посібник / за заг. ред. В. В. Зубенка. ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження». К., 2017. 184с.

29. Фінанси об’єднаних територіальних громад: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Сташишин А. В., Західна О. Р. та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. - 534 с.

30. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Сташишин А.В., Шушкова Ю.В]. – Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. – 180 с.

31. Бюджетний менеджмент : підруч. / за ред. В. Г. Дем’янишина, Г. Б. Погріщук. –Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 532 с.

Інтернет сайти

32. Бюджетний моніторинг: Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: http://www.ibser.org.ua/UserFiles/File/Monitoring%20Quarter%202015/KV_IV_2015_Monitoring_ukr.pdf.

33. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

34. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>

35. Офіційний сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету URL: <http://www.budget.rada.gov.ua/>

36. Офіційний сайт Урядового порталу URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

37. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

38. Офіційний сайт Віртуального університету Міністерства фінансів України URL: <http://edu.minfin.gov.ua/Pages/Default.aspx>

39. Офіційний сайт Академії фінансового управління Міністерства фінансів України URL: <http://ndfi.minfin.gov.ua/>

40. Офіційний сайт Державної казначейської служби України URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>

41. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

42. Офіційний сайт для працівників бюджетної сфери URL: <https://buhgalter.com.ua/>

43. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

44. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника. URL:

<http://www.lsl.lviv.ua/>

45. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/>.

46. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.

47. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>.

48. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <http://www.minregion.gov.ua/>.

Для здійснення самостійного контролю студента нижче наведені питання.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. В чому полягає сутність місцевих фінансів?
2. Які функції виконують місцеві фінанси?
3. З яких елементів складається система місцевих фінансів?
4. Хто є суб'єктами системи місцевих фінансів?
5. Який основний спосіб формування місцевих фінансів?
6. На базі яких територіальних одиниць формуються місцеві фінанси?
7. З чого складається економічна і соціальна інфраструктура територій?
8. В чому сутність бюджетного процесу на місцевому рівні?
9. Перелічіть стадії бюджетного процесу на місцевому рівні. Дайте характеристику кожній зі стадій.
10. Які органи належать до учасників бюджетного процесу на місцевому рівні?
11. Якими бюджетними повноваженнями наділені місцеві ради?
12. Охарактеризуйте казначейське обслуговування місцевих бюджетів.
13. Охарактеризуйте видаткову частину місцевого бюджету.
14. Вкажіть методи прогнозування доходів.
15. Вкажіть методи планування видатків.
16. Вкажіть етапи процесу виконання місцевих бюджетів за видатками.
17. Що таке кошторис? Його види.
18. Охарактеризуйте програмно-цільове бюджетне планування.
19. Що належить до місцевих фінансових ресурсів?
20. Назвіть ознаки фінансової незалежності місцевого самоврядування.
21. Що є фінансовою та матеріальною основою місцевого самоврядування?
22. В чому полягає суть комунального кредиту?
23. Охарактеризуйте місцеві позики.
24. Охарактеризуйте борг місцевого самоврядування.
25. Охарактеризуйте місцеві податки.
26. Охарактеризуйте місцеві збори.
27. У чому полягає сутність доходів місцевих бюджетів як системи економічних відносин?
28. Як класифікують доходи місцевих бюджетів відповідно до вимог Бюджетного кодексу України?
29. Охарактеризуйте особливості формування цільових фондів.
30. Назвіть основні напрямки витрачання коштів цільових фондів.
31. Назвіть основні напрями використання коштів резервних фондів.
32. Як формуються фінансові нормативи бюджетної забезпеченості?
33. В чому полягає зміст принципу субсидіарності?
34. На що спрямовуються видатки місцевих бюджетів?
35. Визначте групи видатків місцевих бюджетів.
36. Визначте порядок складання кошторису витрат місцевих бюджетів.
37. Як здійснюється фінансування делегованих повноважень в місцевих органах влади?
38. Як розраховується платоспроможність територій?
40. Які передумови виникнення міжбюджетних відносин?
41. В чому полягає сутність міжбюджетних відносин?

42. Назвіть причини територіальних відмінностей у формуванні доходів та у складі і обсягах видатків місцевих бюджетів.
43. Назвіть види міжбюджетних трансфертів в Україні.
44. В чому полягає сутність фінансового вирівнювання?
45. В чому зміст бюджетного регулювання?
46. В чому полягає механізм горизонтального вирівнювання?
47. Назвіть методи бюджетного регулювання.
48. Визначте суть комунальної власності.
49. Назвіть суб'єкти та об'єкти права комунальної власності.
50. В чому полягає особливість формування комунальної власності в Україні?
51. Які особливості функціонування фінансів комунальних підприємств в Україні?
52. Перелічіть доходи від об'єктів комунальної власності.
53. В чому суть управління місцевими фінансами. Назвіть об'єкти і суб'єкти управління.
54. Які елементи управління місцевими фінансами ви знаєте?
55. Назвіть основні функції фінансового управління.
56. Назвіть основні завдання фінансового управління.
57. Назвіть принципи фінансового контролю.
58. За якими ознаками класифікують фінансовий контроль?
59. Які основні методи фінансового контролю ви знаєте?
60. Яким чином здійснюється моніторинг та оцінка бюджетних програм?

РОЗДІЛ 4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Результати самостійної роботи оцінюються викладачем згідно з чинною шкалою оцінювання.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента приведені в підрозділі 9.2 Робочої програми навчальної дисципліни.